

Het Parool 1978. Ontcoverend

Dance On biedt nieuwe blik op nog altijd frisse avant-garde van weleer

In *Making Dances – Dancing Replies* zien we dansers van 40-plus in historische werken van moderne dansiconen en gloednieuwe creaties. ‘Het was heerlijk om iets nieuws te ontdekken in de dans.’

Jacq. Algra 9 juli 2021, 14:26

Avant garde uit de jaren zestig is nog altijd sprankelend, laat Dance On zien. BEELD JUBAL BATTISTI

Ze hebben er allemaal bewust voor gekozen om te blijven dansen, zegt Ty Boomershine, die zijn danscarrière begon in New York en later onder andere te zien was in voorstellingen van het Amsterdamse gezelschap LeineRoebana. Sinds een paar jaar leidt hij het Dance On Ensemble, dat zijn thuishaven heeft in Berlijn en bestaat uit dansers van 40 jaar of ouder die de afgelopen decennia een rijkgeschakeerd curriculum vitae hebben opgebouwd. “Nu zijn we op zoek naar nieuwe ervaringen. Het was voor ons heerlijk om iets nieuws te ontdekken in de dans.”

Elke avond anders

Vier avonden staan de dansers van Dance On op Julidans met *Making Dances – Dancing Replies*. Boomershine stelde twee programma's samen met historisch werk van de iconische dansvernieuwers Martha Graham, Merce Cunningham en Lucinda Childs. Daarnaast vroeg hij vier hedendaagse makers om gloednieuw werk: Tim Etchells, Mathilde Monnier en het jonge choreografenduo Ginevra Panzetti & Enrico Ticconi.

“Het begon met een verzoek van de Cunningham Trust iets te doen met zijn erfenis om te vieren dat het in 2019 honderd jaar geleden was dat de choreograaf op aarde kwam. Toen ontdekte ik *Story*, een stuk uit 1963 dat al een halve eeuw niet meer is uitgevoerd. Het is een heel bijzonder stuk binnen Cunninghams oeuvre, want zijn choreografieën zijn meestal exact gezet en deze is juist *quite messy*. Er zitten heel veel keuzemomenten in, je weet nooit wat je collega gaat doen en dus ook niet wat je zelf zult doen. Het is echt een heerlijk concept voor ons als ervaren dansers. Het stuk verandert elke voorstelling, niets ligt vast. De volgorde en lengte van de verschillende fragmenten, de timing en de *spacing*, welke danser welk materiaal uitvoert en welk kostuum zij of hij draagt. Elke uitvoering is dus totaal uniek en in elke stad krijgt het ook een andere naam. Hier doen we *Amsterdam Story* en het antwoord dat Monnier erop geeft heet *Never ending (Story)*.”

Gelijkwaardige partners

Ook uit het oeuvre van Lucinda Childs, die wereldberoemd werd na haar samenwerking met Robert Wilson en Philip Glass in *Einstein on the Beach*, maakte Boomershine een speciale keuze: we krijgen *Works in silence* te zien. Childs choreografeerde de stukken in de jaren zeventig, toen ze na een radicaal experimentele periode binnen het New Yorkse Judson Dance Theatre terugkeerde naar de basis van de danskunst. Weg met decor, objecten en muziek – alle focus op het intelligente en energieke lichaam.

“Er klinkt helemaal geen muziek, er is alleen het ritme van de ademhaling en bewegingen van de dansers. Als je die vroege werken van haar ziet, begrijp je ook beter hoe Childs muziek benadert als ze wel composities in haar choreografieën gebruikt. Ze beschouwt dans en muziek als gelijkwaardige partners, haar dans staat nooit in dienst van de muziek. Deze stukken maakte ze jaren voordat ze Glass ontmoette. Die zei vaak tegen haar als ze samen een stuk maakten: eigenlijk heb je mij helemaal niet nodig.”

Misschien wel de kers op de taart is *Deep song*, de solo waarmee moderne danspionier Martha Graham in 1937 ten tonele verscheen. Het wordt nu uitgevoerd door Miki Orihara, die jarenlang in Grahams gezelschap danste.

“Graham gaf helemaal in haar eentje commentaar op de Spaanse Burgeroorlog. Denk je eens in: een vrouw in die dagen die het toneel op komt en een stevig politiek statement maakt door haar lijf op een emotioneel geladen manier te laten kronkelen en draaien op avant-gardemuziek van Henry Cowell. Ik vind het echt indrukwekkend dat ze het deed en het werd zeker niet door iedereen in dank afgenomen.”

“Alle drie deze danskunstwerken waren destijds enorm grensverleggend, en eigenlijk zijn ze dat nog steeds. Als ik ze nu terugzie realiseer ik me hoe goed ze zijn, en hoe controversieel. Ze zijn nog altijd actueel en ogen hedendaags. Als je het niet zou weten, zou je kunnen denken dat ze nu gemaakt zijn.”

Making Dances – Dancing Replies / Dance On Ensemble: 13 -14 juli & 15-16 juli, festival Julidans